



MLADÁ FRONTA a.s.

Královna křivek

Architektka Zaha Hadidová bořila hranice. Nejprve svými teoretickými úvahami, později i realizacemi.

PROFIL

str. 8–9



Velké příležitosti

Na Slovensku se učíme likvidovat jaderné elektrárny, říká šéf Škody JS Josef Perlík.

ROZHOVOR

str. 10–11

📈 CZK/EUR • 27,030 / +0,025 Kč 📈 CZK/USD • 23,640 / +0,117 Kč 📉 PX • 892,92 / -0,78 % 📉 EUROSTOXX 50 • 2953,28 / -1,72 % 📉 ZLATO • 1221,7500 \$ / -0,83 %

KOMENTÁŘ: ZEMANOVA ČÍNSKÁ NORMALIZACE / str. 12

Krátce

Lékařská komora najala na kampaň profiky

České lékařské komoře pomůže s kampaní za změny ve zdravotnictví komunikační agentura Ewing PR Jiřího Hrabovského. Ta pro Lékařský odborový klub před pěti lety vymýšlela kampaň s hromadnou výpovědí lékařů. Děkujeme, odcházíme. **str. 2**

Aeroholding už nebude akcionářem ČSA

Aeroholding končí jako akcionář ČSA. Jeho podíl převezme státní firma Prisko. Spekuluje se o tom, že jde o první krok směrem ke konečnému odstátnění firmy. Zájem o zbylý státní podíl má Travel Service, korejský spoluvlastník však transakci zatím neschválil. **str. 4**

České akcie letos nabídnou více dividend

Firmy obchodované na pražské burze by letos měly vyplátit akcionářům bezmála 48,5 miliardy korun, zhruba o desetinu více než loni. České akcie jsou tak nyní jednou z nejvýnosnějších destinací na dividendové mapě světa. **str. 6**



twitter.com/e15news

MICHAEL ROMANCOV:

Putin se nechal slyšet, že Erdoganovi „zatopí“ s Kurdy. Co když jsou boje v Karabachu „symetrickou odpovědí“?

Pozor, bankrotové čachry



Ministerstvo spravedlnosti vytvořilo elektronický systém, který má **automaticky hlásit podezřelé insolvenční návrhy**. Nástroj je součástí novely insolvenčního zákona a má firmy ochránit před **čachry kolem zbankrotovaných firem**. Nový výstražný systém se opírá o výsledky analýzy více než padesáti podezřelých insolvencí. **BYZNYS / str. 4**



Kolaž E15

9 771803 454307 16084

Zápisník
Jany Havligerové



Čínská dohra

Policejní prezident Tomáš Tuhý tvrdí, že policie neměla žádný oficiální pokyn, aby zabránila protestům proti návštěvě čínského prezidenta. „Žijeme ve svobodné zemi, kde každý má právo na projevení svého názoru, a policisté v tomto nikomu nebránili. Nebyli jsme jako policie ovlivnění ničím jiným než vlastními poznatky a veškerá rozhodnutí vycházela z vlastních schopností a zkušeností policistů. Naše úkoly byly jasné – bezpečnost chráněných osob, dohled nad veřejným pořádkem a ochrana života, zdraví a majetku osob,“ prohlásil. Proč mu nevěřit. Tak to zkrátka chodí, někteří zkrátka projevují svůj názor razantněji, třeba bytelnými tyčemi... Kvůli tomu je přece policisté nebudou šikanovat.

Návštěva čínského prezidenta v Česku má i kurióznější dohry. Předseda Liberálně ekologické strany Martin Bursík, jinak svolavatel úterní demonstrace na podporu Tibetu, se pustil do předsedy TOP 09 Miroslava Kalousek. Ten se připojil ke shromáždění, jehož aktéři se chtěli dostat blíže k Pražskému hradu, a podle Bursíka situaci zbytečně vyhroutil, protože si přál konflikt: „Najednou tam vletěl Miroslav Kalousek a šel do toho velmi tvrdě. On si přál konflikt, to bylo vidět. Kalousek volal, že za pět minut prorazíme zátaras. Zvyšoval napětí. To je přitom přímo proti myšlení dalajlamy.“ Kalousek vyjádření Bursíka pokládá za neopodstatněné. „Kdybych chtěl vyvolat konflikt, vyvolám jej,“ kontruje. Tomu se říká zdařilá akce.

Protagonisté dne



Milan Chovanec
MINISTR VNITRA

Skupina iráckých křesťanů měla zůstat v Jihlavě, ale vypravili se do Essenu. Němci je vrátili a ministr projekt přesídlování pozastavil.
str. 3



Jiří Písařík
JEDNATEL BOHEMIA ENERGY

Pokutu 5,4 milionu korun zaplatí společnost za pozdě nahlášenou fúzi. Přiznání a spolupráce s ÚOHS vedly alespoň ke snížení trestu.
str. 7



Mark Burgman
BIOLOG

Nejen k příjmu informací, ale i k jejich vysílání slouží mravenčí tykadla. Obousměrný komunikátor objevili vědci v Melbourne.
str. 15



SÁZKA NA JISTOTU. Stejně jako před pěti lety lékařské odbory i letos spoléhají na společnost Ewing PR Jiřího Hrabovského.

Lékaři chystají menší Děkujeme, odcházíme

■ Letošní skromnější nátlaková akce lékařů se zaměří na internet a sociální síť.

Adéla Čabanová

České lékařské komory pomůže s kampaní za změny ve zdravotnictví komunikační agentura Ewing PR Jiřího Hrabovského. Ta pro Lékařský odborový klub před pěti lety vymýšlela a realizovala kampaň s hromadnou výpovědí lékařů Děkujeme, odcházíme.

„Představenstvo lékařské komory schválilo spolupráci s touto agenturou, protože považuje situaci za velmi vážnou,“ řekl E15 mluvčí komory Michal Sojka. Za agenturu informaci potvrdil Martin Jaroš, někdejší vedoucí Děkujeme, odcházíme. Heslem akce má být „Zdravotnictví volá o pomoc“. Lékařská komora upozorňuje především na problém nemocnic sehnat dostatek personálu.

Nová zakázka v řádu statisíců korun má trvat do podzimu. Už nyní se na kampani finančně

podíli i okresní sdružení, která hospodaří s částí příjmů komory samostatně. Dvě z nich se rozhodla poslat příspěvek, a to 100 tisíc a 200 tisíc korun.

Za akcí Děkujeme, odcházíme odboráři zaplatili agentuře více než 3,5 milionu korun. Symbolem pět let staré kampaně se stala černobílá sanitka-pohřeb-

ní vůz s nápisem Náš exodus, váš exitus. S ní objeli odboráři celou republiku. Nyní má být těžiště práce agentury více na sociálních sítích a vůbec na internetu.

Kritiku dosavadní práce Svatopluka Němečka přinesl už loňský sjezd lékařské komory. Před měsícem prezentoval prezident ČLK Milan Kubek otevřený dopis, ve kterém vládu vyzval k vytvoření záchranného plánu pro zdravotnictví. Premiér Bohuslav Sobotka přislíbil, že se zdravotnictvím bude zabývat. Jako případnou formu nátlaku zvažují lékaři omezení přesčasů, které slouží nad zákonný limit.

Ewing PR za Děkujeme, odcházíme získal prestižní profesní ocenění. „Bylo to výjimečné,“ vzpomíná Jaroš. Výsledkem kampaně bylo memorandum vlády s lékaři o postupném zvyšování platů, které se však dosud nenaplnilo (viz box).

ČLK má celkově zhruba 50milionový rozpočet, z největší části tvořený povinnými členskými příspěvky lékařů. Dlouhodobě hospodaří se ziskem.

Žaloba kvůli platům

Lékařský odborový klub podal žalobu na Českou republiku. Důvodem je nesplnění memoranda, kterým stát zaručil, že nejpozději k 1. lednu 2013 dosáhnou platy lékařů v nemocnicích 1,5 až trojnásobku průměrné mzdy v zemi, podle kvalifikace, praxe a při maximálně osmi hodinách přesčasů týdně. Podle ministerstva zdravotnictví memorandum není právně závazné, neočekává tedy, že LOK s žalobou uspěje. S růstem platů počítá. Premiér Bohuslav Sobotka uvedl, že žaloba zkomplikuje vztahy mezi vládou a lékaři.

ČSSD si vezme úvěr a bude šetřit

■ Strana zvažuje žalobu za soudní průtahy. Povinnost zaplatit vysoké penále může překračovat obecné pojetí spravedlnosti.

Pavel Otto

Místo billboardů na předvolební propagaci větší využití internetu nebo zestříhnutí stranického aparátu,

kde platy 150 za-

městnanců

spolkou

okolo 65 mi-

lionů korun

ročně. To

jsou úsporná

opatření,

která kvůli

prohranému

sporu s bývalým

advokátem Zde-

kem Altnerem zvažuje

ČSSD. Zaplatit mu má i se

smluvní pokutou

337 milionů korun.

Skromnější kampaně a škr-

ty v provozních výdajích však

nebudou stačit. Socialisté si

zřejmě vezmou úvěr. I proto,

že prodej části budov a po-

zemků s celkovou hodnotou

přes půl miliardy, které vlast-

ní a pronajímají, jim připadá

neekonomický. Konkrétní ná-

vrhy má místopředseda pro

hospodaření Martin Starec

předložit ve středu.

„Budeme postupovat tak,

aby se úsporná opatření co

nejméně dotkla činnosti

sociální demokracie smě-

rem k voličům. Musíme

mít alespoň elementární,

minimální prostor, abychom

mohli konkurovat ostatním politickým stranám,“ řekl šéf ČSSD Bohuslav Sobotka. „Asi by nebylo úplně v pořádku, kdyby tímto rozhodnutím soudu došlo k omezování politické soutěže,“ dodal.

Vedle hledání úspor se

strana nevzdává naděje, že

uspěje s dovoláním u Nejvyš-

šího soudu. Další možnosti je

podání žaloby za soudní prů-

tahy. Trvalo šestnáct let, než

padlo pravomocné rozhod-

nutí soudkyně pražské-

ho městského soudu

Ireny Saralievové.

ČSSD přitom

na rozdíl od

Altnera jednání

nijak neobstru-

ovala a nenese

vinu na tom,

že penále za tu

dobu nabobtnalo

na 318 milionů.

Advokát Miroslav

Krutina v ČT připustil,

že se částka může změnit.

„Pokud se navýšení pokuty

odehrálo i za příspěví žalující

strany, pak je otázkou, zda

požadování celé té sumy

nepřekračuje obecné pojetí

spravedlnosti a zda by nešlo

najít právní nástroj, kterým

by se ta částka moderovala,“

uvedl.

Jak dovolání, tak žaloba

však nemají odkladný účinek.

ČSSD bude muset Altnerovi

do tří dnů po doručení

rozsudku zaplatit, jinak se

vystaví riziku exekuce. Altner

vzkázal, že o odložení úhrady

nebo o splátkovém kalendáři

nebude jednat. V současnosti

je stíhán v jiné kauze kvůli

zpronevěře, což považuje za

politickou kriminalizaci.

Ročně kolem
65 milionů
korun spolkou platy
stranického
aparátu.

Iráčané jdou do detence

Skupina 25 křesťanských uprchlíků z Iráku zadržených v sobotu v Německu se dnes vrátí do Česka. Policie zneplatní jejich výjezdní příkaz. Umístění budou do detenčního zařízení, odkud je policie bude chtít co nejrychleji vrátit do země jejich původu. Řekla to mluvčí cizinecké policie Kateřina Rendlová.

Právě takový postup po policii žádal ministr vnitra Milan Chovanec (ČSSD), který uvedl, že projekt přesídlení křesťanských uprchlíků z Iráku pozastavil. Premiér Sobotka jeho krok uvítal. Původně policie informovala, že běžencům zůstane v platnosti výjezdní příkaz, na jehož základě měli Česko opustit do 7. dubna. Kvůli

informacím, které policisté získali od německých kolegů, však bude zneplatněn.

Křesťanští uprchlíci přijeli do Česka k přesídlení a byli původně ubytováni v Okrouhlíku u Jihlavy. Odmítli však český azyl a v sobotu se vydali autobusem do Essenu. Skupina však byla v Německu záhy zajištěna. /čtk/

Krátce

Bartoš znovu povede piráty

Česká pirátská strana opět zvolila svým předsedou Ivana Bartoše, který stál v jejím čele v letech 2009 až 2014. Rozhodli o tom delegáti celostátního fóra strany, které se konalo v Olomouci, a členové, kteří hlasovali na internetu. Bartoš porazil

už v prvním kole jediného protikandidáta Petra Bajgara. Končíci předseda Lukáš Černošský funkci neobhájoval.

TNS Aisa: volby by vyhrálo ANO

Volby do Poslanecké sněmovny by podle volebního modelu TNS Aisa pro Česko

televizi vyhrálo hnutí ANO se ziskem 28,5 procenta hlasů. Druhá by se ztratila sedmi procent za svým vládním koaličním partnerem skončila ČSSD. Těsně pod deseti procenty skončili třetí komunisté následovaní ODS. Hranici pro vstup do dolní komory překročily podle výzkumu ještě TOP 09 a KDU-ČSL. /čtk/

A161002289

INZERCE



JAK BYDLÍTE VY?

Prožít život kvalitně můžete jen jednou.

Nenechte si život utéct mezi prsty a byďte spokojeně tam, kde to máte rádi.

Stav stranické pokladny

Ještě na začátku dekády ČSSD dlužila půl miliardy korun, vloni 200 milionů. V posledních letech ročně hospodáří se zhruba dvěma sty miliony, ve volebních letech se výdaje blíží 300 milionům. Za loňský rok byla strana v zisku 27 milionů, pro letošek plánovala schodek 15 milionů. Do kampaně před podzimními krajskými a senátními volbami chtěla investovat 100 milionů. Hlavní část příjmů mají socialisté od státu ve formě příspěvku na činnost politických stran a hnutí, jehož výše se odvozuje od výsledku voleb do Poslanecké sněmovny a počtu poslanců, senátorů a krajských zastupitelů. Vloni tak ČSSD inkasovala 133 milionů. Na členských příspěvcích vybrala 18 milionů, z pronájmu nemovitostí měla 21 milionů.

800 500 506

více info na finep.cz

FINEP

Stát zrychlí akce proti čachrům s insolvenčí

■ Z analýzy padesáti podezřelých konkurzů vytvořilo ministerstvo spravedlnosti elektronický systém, který má automaticky hlásit insolvenční machinace. V podezřelých kauzách umožní například rychlé zavedení odposlechů.

Daniel Novák

Novela insolvenčního zákona dá státu do rukou nástroj, pomocí nějž rychle odhalí nekalosti kolem zbankrotovaných firem. Pomůže tomu povinnost účastníků insolvenční podávat všechny dokumenty přes datové schránky a ve strojově čitelné podobě. Varovný systém si interně připravuje ministerstvo spravedlnosti.

„Když například na poslední chvíli nějaká společnost z Panamy přihlásí největší pohledávku, tak nám hned začne svítit červené světélko. Podíváme se na to, a když se ukáže, že je skutečně něco podezřelého, dáme podnět státnímu zastupitelství,“ popsal připravovaný systém Antonín Stanislav z ministerstva. Soud pak podle něj bude moci rychle povolit například užití odposlechů. V současnosti zvláště u komplikovaných konkurzů typu Via Chemu není v silách státních orgánů

uhlídat všechny změny v řízení, natož včas zasáhnout.

Nový výstražný systém se bude opírat o výsledky analýzy více než pěti desítek podezřelých insolvenčních řízení ve spolupráci s rezortem spravedlnosti udělala Vysoká škola ekonomická v Praze. Jejím hlavním výstupem je nastavení algoritmů, které při insolvenčních čacchrech nejčastěji nastávají.

„Tím dojde k tomu, že orgány činné v trestním řízení budou mít informace, a to vysoce kvalifikované přímo od ministerstva, o podezřelých insolvenčních řízeních v reálném čase, nikoli

s odstupem několika let, jako tomu je nyní,“ napsalo ministerstvo spravedlnosti ve zprávě, kterou minulý týden posvětila vláda. Novela se bude též snažit omezit nekalou spolupráci mezi aktéry v insolvenčním řízení a justicí. Další novina

omezující insolvenční rejdy firem z daňových rájů, za nimiž se často skrývají tuzemští investiční dravci, bude povinnost těchto společností doložit skutečné majitele. Dokud to neudělají, nebudou smět vykonávat hlasovací práva spojená s pohledávkou. Z byznysu se už ale ozývají hlasy, které efekt plánovaných opatření zpochybňují. „Sofistikované podvodníky soudce stejně hned neodhalí,“ uvedl na akci Asociace pro rozvoj trhu nemovitostí Daniel Hříbal z České spořitelny.

Výstražný systém vychází z výsledků analýzy více než **padesáti** podezřelých insolvencí



Foto: čtk

ODSTÁTNĚNÍ POKRAČUJE. Pětinový podíl v ČSA Aeroholding převede na společnost Prisko, kterou dříve založil Fond národního majetku.

Aeroholding převádí akcie Českých aerolinií

■ Aeroholding převede svůj podíl v ČSA na státní firmu Prisko. Spekuluje se o tom, že jde o první krok směrem ke konečnému odstátnění firmy.

Jan Šindelář

Ve vlastnictví Českých aerolinií se schyluje ke změně. Ta se týká pětinového podílu, který dosud ovládá státní Český Aeroholding. Ministerstvo financí potvrdilo deníku E15, že chystá převod zmíněných akcií (19,7 procenta) na společnost Prisko, kterou kdysi založil Fond národního majetku. V současnosti především řeší privatizační resty, například pozemky pod továrnou Škody Auto.

Převod podílu v leteckém dopravci je podle ministerstva v souladu s akcionářskou smlouvou a spolujednatel Korean Air a Travel Service jsou s ním srozuměni. „Cílem je zajistit prostřednictvím společnosti Český Aeroholding další rozvoj Letiště Václava Havla v Praze,“ uvedla mluvčí

ministerstva Kateřina Vaidišová. Aerolinie se tak zcela rozejdou s aeroholdingem, který před lety vznikl kvůli jejich záchraně. Po většinové privatizaci ČSA to ale mezi vedením obou firem skřípe, dopravce se například stěhuje z letištní budovy aeroholdingu, osamostatňuje dosud společná oddělení a chce si zřídit i svou vlastní údržbu.

Převod akcií lze vnímat i jako první krok k jejich prodeji soukromníkovi a tím definitivnímu odstátnění národního dopravce. Zájem o zbylý státní podíl má Travel Service, akcionářská smlouva však vyžaduje, aby transakci schválili i Korejci. Ti zatím souhlas nedali, podle interních informací ale postupem

času – a s korejskou rozvahou – důvěra mezi oběma akcionáři roste.

„Myslím si, že to směřuje k odprodeji státního podílu, byť ten časový horizont je velmi nejistý. Bylo by ale jen logické, kdyby ČSA měly dva silné soukromé akcionáře, kteří je budou společně rozvíjet,“ řekl analytik společnosti Cyrrus Tomáš Menčík. Privatizace ČSA, které léta balancovaly na hraně krachu, začala v roce 2013, kdy Korean Air koupily 44 procent akcií. Loni pak získal 34 procent Travel Service, státu zbylo necelých dvacet procent. Zhruba dvě procenta si historicky drží Česká pojišťovna. Většinově privátní ČSA loni vykázaly provozní zisk 250 milionů korun.

S ČSA poprvé do Rijádu

Největší novinkou letního letového řádu Českých aerolinií je zavedení přímého spoje Praha–Rijád. Dopravce bude spoj se Saúdskou Arábií provozovat dvakrát týdně od začátku července. Vsadil především na zájem Arabů o české lázně. Nové linky ČSA povedou rovněž na Maltu, do Birminghamu, Helsinek, Pisy, Záhřebu, Skopje, Oděsy, Kaliningradu, Kazaně a Ufy. Provoz by měl meziročně mírně vzrůst, firma si proto pronajme jeden boeing a jedno vrtulové letadlo ATR.

Filmaři dostanou rekordní podporu

■ Finanční injekce, kterou získají čeští filmaři, má přispět ke zvýšení konkurenceschopnosti domácí produkce.

Dušan Kůtner

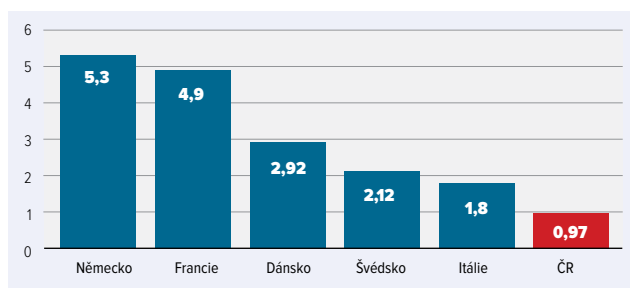
Státní fond kinematografie dá letos na vývoj a výrobu filmů 272 milionů korun. Tedy nejvíce od roku 2004. Důvodem je zejména částka 180 milionů korun, kterou fond letos jednorázově dostal ze státního rozpočtu formou dotace. Od příštího roku by ale měla být tato podpora pravidelná, neboť její zavedení je součástí novely zákona o audiovizí, kterou čeká schvalování v Senátu.

„Konečně po pětadvaceti letech dochází k tomu, že se bude česká kinematografie podporovat ze státního rozpočtu,“ říká šéfka fondu Helena Bezděk-Fraňková.

Fond dosud rozděloval tvůrcům zejména peníze, které mu plynuly z poplatků za kino, televizní reklamy a od provozovatelů kabelových a satelitních sítí. Dohromady to činilo okolo dvou set milionů korun ročně. Zvýšením o podporu přímo z rozpočtu částka stoupne na zhruba 350 milionů. Téměř čtyři pětiny půjdou na vývoj a výrobu filmů, pětina na další



Průměrný rozpočet celovečerního hraného filmu
(v mil. eur)



Pramen: státní fond kinematografie

Peníze vydané fondem kinematografie na vývoj a výrobu filmů v ČR
(v mil. Kč)



Pramen: státní fond kinematografie

formy podpory či provoz fondu.

Filmaři se o vyšší podporu snažili zejména proto, že původní tvorba je podle nich dlouhodobě podfinancovaná a méně konkurenceschopná. Průměrný rozpočet českého celovečerního hraného filmu činí necelý milion eur, tedy asi 25 milionů korun. V Dánsku je to téměř třikrát tolik, ve Francii a Německu pětikrát více. Návratnost financí vložených producenty je přitom nízká, neboť příjmy ze vstupného do kin zdaleka nedokážou pokrýt většinu rozpočtu. Polovinu z tržeb v kinech si totiž nechá jeho provozovatel, pětinu pak distributor. Na producenty zůstává třicet procent.

Zákon o audiovizí zavádí i další novinky. Měla by například přilákat více zahraničních filmových producentů. Stát by se tak mělo tím, že o filmové pobídky v podobě navrácení pětiny uznaných nákladů na natáčení v Česku bude možné žádat po celý rok, nikoli jen na začátku jako dosud. Zavádí také to, že hlasování členů rady fondu kinematografie, na základě jejichž hodnocení se výše podpory odvozuje, bude veřejné, a nikoli tajné. To by mělo vést k větší transparentnosti rozdělování peněz a menšímu počtu sporů o to, který tvůrce a proč podporu dostal.

Bohemia Energy zaplatí pokutu

Alternativní dodavatel elektřiny a plynu Bohemia Energy musí zaplatit pokutu 5,4 milionu korun. Dostal ji od Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže za pozdě nahlášenou fúzi se společností České Energetické Centrum. Rozhodnutí je pravomocné, firma se k chybě přiznala.

Pokuta je ve výsledku za zhruba tříměsíční chování. „Uskutečňování spojení před podáním návrhu a před právní mocí rozhodnutí úřadu, kterým se spojení povoluje, je typově závažný delikt,“ uvedl v rozhodnutí místo předseda úřadu Michael Mikulík.

Bohemia Energy své chyby přiznala a s úřadem spolupracovala. Výsledkem je snížení pokuty o pětinu. Skupina Bohemia Energy převzetím ČEC zvýšila počet svých zákazníků o více než 70 tisíc na 550 tisíc a její tržní podíl vzrostl zhruba na 6,5 procenta. Bohemia Energy začala domácnostem elektřinu nabízet v roce 2006, zemní plyn o dva roky později.

Antimonopolní úřad schvaluje většinu velkých fúzí na českém trhu. Dokud firmy nemají jeho povolení, nemohou vykonávat takzvanou kontrolu nad subjekty, které koupí.

/čtk/

Krátce

Czechoslovak Group koupila firmu Retia

Skupina Czechoslovak Group podnikatele Jaroslava Strnady získá stoprocentní podíl v pardubické společnosti Retia vyrábějící radarovou techniku a další vojenskou elektroniku. Orgány i management firmy Retia zůstávají beze změny. Strategický partner, má podpořit expanzi a zajistil kontinuitu

v situaci, kdy bude z firmy postupně odcházet generace zakladatelů.

Mostecký důl Centrum ukončil těžbu

Z hnědouhelného dolu Centrum na Mostecku havíři vyvezli poslední tunu uhlí. Končí tak éra hlubinného dobývání hnědého uhlí, důl se zavírá. Osud více než tři

stovek zaměstnanců řeší těžaři, odbory i ministerstvo práce. Část horníků přechází na sousední povrchový lom Československé armády.

Motorpal bojuje za záchranu

Jihlavský Motorpal, který je kvůli dluhům od února v úpadku, dále usiluje o reorganizaci. Podpořila

ji většina věřitelů na jejich první schůzi, která se konala u Krajského soudu v Brně. Výroba v podniku s 1320 zaměstnanci dál běží a jsou vypláceny mzdy.

Soutěž o propagaci Klasa má čtyři vítěze

Státní tendr za 298 milionů korun na dvouletou propagaci kvalitních potravin vyhrá-

ly čtyři firmy. Každá z nich uspěla v jedné části výběrového řízení. Největší částí zakázky si rozdělí agentury McCann-Erickson Prague a 1 Year & More production. O vítězi rozhodovala komise od loňského června, kdy se do soutěže přihlásilo 18 agentur s 34 nabídkami. Výběr vítěze tendru na propagaci Klasu v posledních letech provázely komplikace. /čtk/

České akcie letos dají lepší dividendy

■ Investoři zinkasují bezmála 50 miliard, tedy o desetinu více než loni. Ne však díky ziskům firem, ale z jejich nedostatku příležitostí peníze utratit.

Jaroslav Bukovský

Pražská burza se otřepává z loňského dividendového zklamání. Firmy obchodované na pražském parketu by letos měly vyplátit akcionářům bezmála 48,5 miliard korun, tedy zhruba o desetinu více než během uplynulého roku.

S očekávaným dividendovým výnosem atakujícím šest procent jsou české akcie momentálně druhou nejatraktivnější volbou v Evropě a jednou z nejvýnosnějších destinací na dividendové mapě světa. Nad budoucností ale visí otazník, ziskům velkých výplatních tahounů totiž zvoní hrana.

Důvodem vysokého výnosu je spíše než bombastická ziskovost nedostatek příležitostí, jak peníze utratit.

„V pražském indexu PX mají velký podíl zralé firmy, které nemají mnoho akvizičních ani investičních příležitostí, a proto vyplácejí štedré dividendy,“ vysvětluje analytik Komerční banky Josef Némý. Vysoké výplaty jsou tak důsledkem faktu, že pražský parket postrádá rychleji rostoucí firmy, především z technologického segmentu.

České akcie předčí v disciplině dividendového výnosu aktuálně pouze Rumunsko. Světový průměr Praha překračuje více než dvojnásobně, zhruba o polovinu štedřejší je pak domácí parket

Navrhované dividendy (v korunách na akcii)

emise	2016
ČEZ*	40
Erste	13,5
Komerční banka	310
O2	16
Pegas Nonwovens	31
Philip Morris	920
Stock	1,22
VIG	16,20

* Pozn.: v případě ČEZ jde o převládající očekávání expertů

Pramen: monitoring E15

ve srovnání se sousedními trhy v Polsku a Maďarsku. Relativně vysoké dividendy podporuje i prostředí extrémně levného úvěru.

„Firmy tak snižují své kapitálové vybavení a vyplácejí dividendy téměř na úrovni celého čistého zisku,“ uvádí nezávislý akciový analytik Petr Hlinomaz.

Jedinou neznámou letošního pražského výplatního rébusu zatím zůstává ČEZ, expertní tipy nicméně míří k zachování loňských 40 korun na akcii. „ČEZ to mohou dovolit dlouhodobě zajištěné ceny elektřiny a klesající investiční výdaje,“ soudí analytik České spořitelny Petr Bártek. Akcie domácí energetiky by se tak s takřka desetiprocentním výnosem staly letošním šampionem pražského trhu.

Do budoucna ale má být Praha na dividendy více skoupá. „U většiny firem nemůžeme očekávat výraznější navyšování, výplatní podíl firem je jednak poměrně vysoký a v některých případech firmám klesá čistý zisk,“ uvádí portfolio manažer Consequ Vojtěch Železný. To je letos případ ČEZ i rakouské pojišťovny VIG.

REKORD PŘED ZMRAZENÍM



Foto: profimedia.cz

NEJVÝŠE za téměř třicet let stoupla v březnu v Rusku těžba ropy, když se zvedla o 0,3 procenta na 10,91 milionu barelů denně. Podle ministra energetiky Alexandra Novaka to přesto nepředstavuje žádnou překážku pro připravovanou dohodu o zmrazení těžby ropy na lednových úrovních, na níž se předběžně dohodly Saúdská Arábie, Rusko, Venezuela a Katar.

Z parketu

Martin Novotný



Dolarová jízda končí?

První čtvrtletí letošního roku si americký dolar za rámeček nedá. Přestože jsou fundamentálně karty rozdány ve prospěch zámořské měny, od ledna dolar odepsal již přes pět procent. Euro, které posiluje i přes pokračující kvantitativní uvolňování Evropské centrální banky proti většině klíčových párových měn, tak popírá veškerou měnovou ekonomickou teorii.

Poslední jednání ECB, které se konalo v první polovině března, skončilo pro euro zdánlivě neslavně. Zvýšení objemu nakupovaných aktiv, snížení základní repo sazby (a koneckonců i mezní záůjční sazby) hlouběji do záporu a další administrativní opatření holubičho charakteru oslabilo euro na

pouhých 45 minut. Poté, na základě komentářů Maria Draghiho, euro ostatní měny převálcovalo a proti dolaru připsalo přes 200 bodů.

Komentář prezidenta ECB, který prohlásil, že podle aktuálních makrodat již nebude potřeba snižovat sazby dále do záporu, samozřejmě okamžitě změnil situaci na měnovém trhu. Evropská měna pak započala svou čtrnáctidenní tour, kdy nedala dolaru téměř žádnou šanci.

Zdá se tak, že investoři věří nadcházejícímu evropskému fundamentu a ohledně budoucích makrodat ze starého kontinentu jsou stále více optimističtí. Současně s pozitivním sentimentem zapomínají na „učebnicové“ oslabování měny holubičí monetární autoritou z Frankfurtu. Soubor těchto dvou efektů prozatím vyhrává ten první a na základě přicházejících čísel (viz nadějná evropská čísla z minulého týdne) tak může mít euro navrch ve střednědobém horizontu i nadále.

Autor je specialistou Patria Forexu

Kurzovní lístek ČNB

Platnost od 1. 4. 2016

Země	Množství	Kurz
Austrálie	1	18,158
Čína	1	3,658
Dánsko	1	3,628
EMU	1	27,030
Chorvatsko	1	3,599
Japonsko	100	21,104
Kanada	1	18,146
Maďarsko	100	8,626
Norsko	1	2,863
Polsko	1	6,371
Rusko	100	34,856
Švédsko	1	2,925
Švýcarsko	1	24,693
Turecko	1	8,381
USA	1	23,640
Velká Británie	1	33,831

Akcie na pražské burze

1. 4. 2016

Název	Kurz [Kč]	Změna [%]
CETV	59,80	-1,56
ČEZ	414,70	-1,10
Erste Bank	661,20	-1,21
Fortuna	85,80	0,82
Kofola	431,00	-0,69
KB	5216,00	-0,65
NWR	0,15	-11,76
O2 CR	250,00	-0,20
Pegas	745,00	0,00
Philip Mor. ČR	13 030,00	-1,29
PLG	208,00	1,32
TATRY	630,00	0,00
Unipetrol	177,50	-1,80
VIG	505,00	0,40
Celkový objem (v tisících korun)	487 919,73	

Genscher – otec klidného konce studené války

■ Ve věku 89 let zemřel bývalý německý ministr zahraničí Hans-Dietrich Genscher. Velký přítel Československa byl jednou z ústředních postav politických změn ve střední Evropě v roce 1989.

Karolína Flaszová

Světoví politici ocenili činy jednoho z nejvýznamnějších poválečných německých politiků Hanse-Dietricha Genschera, který v noci ze čtvrtka na pátek zemřel. Téměř dvě dekády činný ministr zahraničí a vicekancléř, jenž se podílel na sjednocování Německa a Evropy, zanechal stopu i v české historii. „Dá mně i milionům dalších ve východním Německu a východ-

ní Evropě naději na změnu,“ prohlásila kancléřka Angela Merkelová.

Liberál řídil německou diplomacii od roku 1974 až do roku 1992, předtím už působil jako ministr vnitra. Na jeho zásluhu o poklidné skončení studené války s respektem vzpomínají i osobnosti, které působily na druhé straně železné opony. Sovětský vůdce Michail Gorbáčov uvedl, že byl jedním z prvních politiků, kteří brali vážně jeho reformy.

Pro jeho obratné manévrování a umírněnou politiku založenou na přesvědčení, že Německo může sloužit jako most mezi znesvářenými stranami, se vžil termín genscherismus. Snahou

o neutralitu dráždil antikomunistické ještráby. Nevycházel kupříkladu s další velkou evropskou osobností té doby, britskou premiérkou Margaret Thatcherovou, s níž nemohl najít společnou řeč ani na poli evropské integrace.

Za nejvýznamnější moment jeho kariéry je považován projev na ambasádě NSR v Praze v září 1989.

Za nejvýznamnější moment jeho kariéry je považován projev na ambasádě NSR v Praze v září 1989. Asi čtyřem tisícovkám

uprchlých východních Němců z balkonu sdělil, že se jim definitivně otevřela cesta na Západ. Tato událost urychlila erozi východního bloku. O necelé tři měsíce později už Genscher v Rozvadově stříhal dráty se svým československým protějškem Jiřím Dienstbierem, s nímž jej pojilo přátelství.

Do historie Evropské unie se zapsal především takzvaným Genscher-Colombovým plánem z roku 1981, který mimo jiné navrhoval rozšíření spolupráce mezi členskými zeměmi na další oblasti, zejména zahraniční a bezpečnostní politiku.

Mimořádně oblíbený politik nezmizel z veřejného života ani v důchodu. Dobré vztahy s Ruskem zúročil v kauze Michaila Chodorkovského, podílel se na jeho předčasném propuštění z vězení v roce 2013. Při té příležitosti osobně jednal s prezidentem Vladimírem Putinem.

O ne vždy kladně hodnoceném politickém umu vystudovaného právníka a ekonoma svědčí i o to, že jeho Svobodná demokratická strana (FDP) dlouhá léta tvořila vládní koalici, přestože ve volbách většinou dosahovala jednoci-ferných zisků.

Zručný vyjednávač však zažil také neúspěchy. Největším byla mnichovská tragédie v roce 1972, kdy jako ministr vnitra nedokázal zorganizovat osvobození izraelských olympioniků z rukou teroristů.



BRÍMĚ CIVILISTŮ. Dům na okraji obce Martakert v Náhorním Karabachu byl ještě v sobotu v pořádku. Ostřelování městečka všichni jeho obyvatelé přežili, ale přišli o střešní nad hlavou.

Náhorní Karabach stále duní střelbou

Ázerbájdžán včera ohlásil jednostranné ukončení palby a bojových operací u Náhorního Karabachu, aby vyhověl výzvě mezinarodního společenství. Podle Arménů ale boje pokračují. Ázerbájdžánský prezident Ilham Alijev obvinil Arménii, že si nepřeje mír, protože se nechce stáhnout z okupovaných území, ale udržet dosavadní stav.

„Ozbrojené síly Ázerbájdžánu zastavily protiofenzivu a odvetná opatření proti nepříteli a přistoupily k posílení obrany osvobozených území,“ uvedlo ázerbájdžánské ministerstvo obrany. Současně varovalo, že odpoví „všemi prostředky“, pokud Arméni nepřestanou s provokacemi.

„Ázerbájdžánci bez ohledu na prohlášení o ukončení palby pokračují v palbě na jednotlivých úsecích frontové linie,“ uvedlo

naopak ministerstvo obrany Karabachu. Podle Arménů boje propukly útokem ázerbájdžánských vojsk v noci z pátku na sobotu. Boje si vyžádaly nejméně tři desítky mrtvých a jsou označovány za nejvážnější od roku 1994, kdy bylo uzavřeno příměří ve válce o převážně Armény osídlenou oblast, která se za pomoci Arménie odtrhla od Ázerbájdžánu.

Arménie podle nepotvrzených zpráv médií přesouvá jako posily taktické rakety Točka-U, raketomety Smerč, obrněnou techniku a letada.

Přestřelky pokračují nehlédě na výzvy k ukončení palby z Ruska, USA, Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě. Opačné stanovisko zaujalo Turecko, které vyjádřilo solidaritu a rozhodnou podporu Ázerbájdžánu „až do samého konce“. /čtk/



OPONA PADLA. Koncem prosince 1989 se nedaleko Rozvadova se sešli na hranici ministři Hans-Dietrich Genscher (vlevo) a Jiří Dienstbier vybavení pákovými nůžkami. Železná opona se hroutila.

Krátce

Syrská armáda dobyla na IS další město

Syrské vládní síly zaznamenaly další úspěch v tažení proti extremistům z Islámského státu. Týden po dobytí historické Palmýry vojáci získali plně pod kontrolu i město Karjatajn, jednu z posledních bašt islamistů v centrální provincii Homs. IS obsadil Karjatajn loni v srpnu.

Z Bruselu se opět létá, letiště se částečně otevřelo

Z bruselského letiště Zaventem včera vzletlo první letadlo s cestujícími od teroristických útoků z 22. března. Odlet do Faro na jihu Portugalska provázeli potlesk padesátiky zaměstnanců letiště a leteckých společností, kteří o chvíli dříve minutou ticha uctili památku obětí. Částečné obnovení provozu provázejí přísná bezpečnostní opatření a nové kontroly při odbavování cestujících. /čtk/

Svět architektury přišel o královnu křivek

„Nikdo z architektů, kteří se objevili v posledních desetiletích, neměl takový vliv,“ řekl Richard Rogers, autor pařížského Centra George Pompidou, když se dozvěděl o náhlé smrti Zaha Hadidové.

Jaroslav Matějka

Nevešla se do žádných škatulek, bořila hranice. Nejprve svými teoretickými úvahami, později i realizacemi. V souvislosti s její architekturou se hovořilo o sci-fi. Přezdívali jí královna křivek.

Málokdo jí věřil. I proto Zaha Hadidová čekala dlouhé roky, než se dočkala svého prvního skutečného projektu. Stala se jím budova hasičské stanice nábytkářské firmy Vitra ve Weilu nad Rýnem.

Bylo jí tehdy 43 let. To jen ukázalo, jakou sebevěrou oplývala, jak silná byla, když vytrvala ve svém přesvědčení. Třeba u filmových režisérů či fotbalových manažerů dlouhé čekání na první velkou šanci není výjimečné, ve světě architektury je to jinak.

NA HRANĚ

Kam si troufla ona, zašlo jen málo dalších. I ta požární stanice byla naprosto revoluční. „Hasiči ji však příliš neoceni-li, raději se z ní vystěhovali,“ glosovala vše s ironií architektka Eva Le Peutrecová, která s ateliérem Hadidové spolupracovala v Číně.

Hadidovou, významnou představitelku takzvaného dekonstruktivismu, zprvu brzdilo, že její návrhy prostorových vizí, u nichž se nenacházel jediný pravý úhel, předběhly dobu. Takové stavby nebyly technicky proveditelné.

Svět ohromila v roce 2003 Rosenthalovým střediskem pro současné umění v Cincinnati. List New York



Foto profimedia.cz 4x, reuters 1x

VE SVĚM. Autorka londýnského Centra vodních sportů Zaha Hadidová si nenechala ujít otevření areálu pro veřejnost v roce 2014. O dva roky dříve se v něm konaly soutěže v plavání, skocích do vody a synchronizovaném plavání v rámci letních olympijských her.

Dame Zaha Mohammad Hadidová (*65)

Narodila se 31. října 1950 v iráckém Bagdádu. Její otec byl ekonom a podnikatel. Studovala matematiku na Americké univerzitě v Bejrútu, v letech 1972 až 1977 pak architekturu na Architectural Association v Londýně. Krátce působila v ateliéru OMA, v roce 1979 založila v Londýně vlastní ateliér Zaha Hadid Architects. Jejím prvním realizovaným návrhem byla v roce 1993 hasičská stanice ve Weilu nad Rýnem. V roce 2004 získala Pritzkerovu cenu a v roce 2016 zlatou medaili Britského královského institutu architektury (RIBA), získala také dvakrát Stirlingovu cenu. Královna Alžběta II. jí udělila šlechtický titul. Oceněna byla i ve Francii a Japonsku. Vyučovala také na mnoha prestižních školách, věnovala se i designu, interiéřům, nábytku či scénografii. Zemřela na infarkt v Miami, kde se léčila se zánětem průdušek.





SVOBODA PROJEVU. Práci Hadidové charakterizuje snaha osvobodit architekturu od geometrie. Je to případ stanice lanovky v rakouském Innsbrucku (nahoře), stejně jako kancelářsko-obchodního projektu Soho v Šanghaji (uprostřed), který byl dokončen v roce 2014. Za římské muzeum MAXXI (vlevo) Hadidová dostala v roce 2010 Stirlingovu cenu. Stavbou, která autorce přinesla světovou proslulost, je pak Rosenthlovo centrum současného umění v Cincinnati (vpravo) z roku 2003.

Times tehdy napsal, že je to „nejvýznamnější budova postavená v USA od doby studené války“.

Od té chvíle se na každé dílo osobité architektky čekalo jako na velkou událost. A ona nikdy nezklamala. Vědecké centrum Phaeno ve Wolfsburgu, budova ústředí BMW v Lipsku, stanice lanovky v Innsbrucku, výstavní areál v Zaragoze – úspěšných projektů bylo mnoho. A stejně tak i těch, které se nikdy neuskutečnily.

„Nikdy jsem se necítila být součástí establishmentu. Ale také ne jako někdo, kdo je zcela mimo. Vždy jsem balancovala na hraně. A tak jsem to měla nejraději... Nejsem proti establishmentu jako takovému. Jen dělám to, co dělám. A to je vše,“ řekla Zaha Hadidová v rozhovoru pro BBC.

OSTRÁ SLOVA

Navrhla skvosty jako římské muzeum MAXXI, Operu v čínském městě Kuang-čou, egyptský pavilon na výstavě Expo 2010 v Šanghaji, plavecký stadion pro olympijské hry 2012 v Londýně či Centrum Hejdara Alijeva v Ázerbájdžánu. Přitom s každým dalším dílem vyvolávala stále vášnivější diskuze.

Naposledy podstoupila veřejné grilování za návrh stadionu pro Mistrovství světa 2022 v Kataru. Na námitky, že jeho tvar připomíná vaginu, odpověděla: „Inspiraci jsem našla u tradičních arabských lodí dhow.“ A potom věrna svému stylu po oponentech prudce sekla: „Jsem si jistá, že takové přirovnání by se nikdy neobjevilo, kdyby s návrhem přišel muž.“

Zaha Hadidová se narodila v Bagdádu, ale vzdělání získala na prestižních univer-

zitách v Bejrútu a Londýně. „Nikdy jsem neměla tradiční muslimskou výchovu,“ vzpomínala. I proto byla vždy sebevědomá, nebála se postavit celému světu.

Za svůj přínos „modernismu a odporu ke konvencím“ získala jako první žena v historii Pritzkerovu cenu, které se přezdívá „Nobelova cena za architekturu“.

Naposledy se podílela na projektu nazvaném One Thousand Museum, 62poschodovým mrakodrapu „pro milionáře“ s vyhlídkou na záliv Biscayne v Miami. Na návrhu s ní spolupracoval hollywoodský architekt Kurt Dannwolf. „Co mne fascinovalo nejvíce, byla její schopnost přetvořit v reálnou stavbu návrh, který by každý jiný architekt považoval jen za teoretický, neuskutečnitelný. Pro tohle byla vždy inspirací pro mladé architektky na celém světě,“ popsal architektu Dannwolf.

ČESKÁ STOPA

Futuristickými stavbami podle návrhů Zahy Hadidové se pyšní mnohé země. Bohužel ne Česko. U nás se jen mihla v roce 2006, když zasedla v mezinárodní porotě posuzující návrhy na novou budovu Národní knihovny.

Hodně hlasitě tehdy podpořila vítězný návrh Jana Kaplického. „Ani historická města by neměla ve svém architektonickém vývoji stagnovat a vyhýbat se nejmodernějším trendům,“ řekla.

Chobotníci, jak byla knihovna Kaplického přezdívaná, však potkal stejný osud jako mnohé návrhy vizionářky Hadidové. Zabíli ji místní politici.

Autor je spolupracovníkem redakce



Na Slovensku se učíme likvidovat jaderné elektrárny

■ Ruský Rosatom už začíná hledat dodavatele pro stavbu finské jaderné elektrárny Hanhikivi. České firmy mají slušnou **šanci se výstavby zúčastnit**, když nabídnou ke svým dodávkám i financování. „Také kvůli globální situaci kolem Ruska Rosatom říká, že pokud dodavatel přinese kvalitu, technickou garanci, know-how a k tomu také financování, má slušnou šanci se v tendrech umístit. Myslíme si, že právě tudy vede cesta k zakázkám,“ říká **Josef Perlík, generální ředitel Škody JS**, kterou od roku 2004 vlastní ruská firma OMZ.

Jan Stuchlík

EE V polovině března jste rozšířili své působení na výstavbě jaderné elektrárny Mochovce, když jste podepsali kontrakt na expertní podporu dostavby nejaderné části elektrárny. Odkdy se specializujete také na části mimo jaderný ostrov elektrárny?

Už dva roky pracujeme na tom, abychom si nejadernou část elektrárny více osvojili. Proto jsme hledali lidi, kteří by náš tým posílili. Dnes je firma dobře vybavená, i pokud jde o sekundární část jaderné elektrárny.

EE Jen kvůli Mochovcům, nebo i kvůli dalším zakázkám?

Primárně kvůli Mochovcům, ale slibujeme si od toho také otevření dalších obchodních příležitostí. O těch už jednáme. Zajímají nás projekty Rosatomu ve Finsku, Maďarsku, Turecku, potenciálně v Jordánsku, i když ten je asi ještě hodně daleko. Všechny tyto elektrárny mají nejadernou část, respektive sekundární ostrov. Když si rozšíříme pole působnosti, získáme výhodu ve vyjednávání o možných zakázkách.

EE Nejdále je asi příprava finské elektrárny Hanhikivi. Jak reálné je, že vás pustí Rosatom mezi své dodavatele?

Do roka by se mělo ukázat, jestli se nám povede prosadit se do dodavatelského řetězce. Zahájili jsme základní jednání s Rosatomem na začátku února. Rosatom už otvírá první tendry na dodavatele. My z nich vytipováváme ty, které

!! Do roka by se mělo ukázat, jestli se nám povede prosadit se do dodavatelského řetězce Rosatomu.



jsou pro nás přijatelné, a připravujeme první nabídky.

EB Jaké oblasti by pro vás mohly být zajímavé?

Určitě bychom se chtěli ucházet o dodávky systémů kontroly a řízení nebo klíčových komponent pro jaderný ostrov. Dodávky velkých celků pro jaderný ostrov nejspíš nepřicházejí v úvahu. To si chce podle všeho podržet ve své odpovědnosti Rosatom. Možná bychom se mohli bavit i o dílčích dodávkách pro nejadernou část.

EB Proč by Rosatom potřeboval velké externí dodavatele, když umí elektrárnu vyrobit celou sám?

Umí ji vyrobit sám, ale do hry vstupují i další faktory. Třeba financování. Rosatom – i kvůli globální situaci kolem Ruska – říká, že pokud dodavatel přinese kvalitu, technickou garanci, know-how a k tomu také financování, má slušnou šanci se v tendrech umístit. Myslíme si, že právě tudy vede cesta k zakázkám.

EB Součástí vašich nabídek bude i financování?

Jednoznačně. Jednáme o tom s Českou exportní bankou a EGAP. Lidé z EGAP už jednali s Rosatomem na poměrně vysoké úrovni. Může to být slušná příležitost nejen pro nás, ale i pro celý český průmysl. Pokud by ČEB, EGAP a komerční banky zapojení českých firem podpořily, šance získat zakázky by byla v tuto chvíli poměrně vysoká. Potvrdil to na loňském jednání se zástupci českých firem i samotný Rosatom.

EB V maďarské Pakši, kde se mají stavět dva nové bloky, by se dal použít podobný model?

Ano, ale tam je teď třeba být trpělivý. Jsou tam ještě problémy spojené s tím, jak Maďarsko celý projekt nastavilo a podepsalo. Evropské komisi se to nelíbí. Věřím, že projekt se zase rozjede. Je pravda, že Maďaři si šli svou cestou, na druhé straně některé představy Evropské komise, jak postupovat v takových tendrech, nejsou úplně optimální. Maďarská cesta je jednoznačně správná. Je potřeba ji podpořit.

EB Jako další potenciální trh jste už dříve vytipovali Ukrajinu, kde ale nyní čelíte obvinění z korupce. Jak vám



V Černobylu bude potřeba vyrobit nový sarkofág, který zabezpečí havarovanou část elektrárny. V rámci toho je možné dodávat celou řadu mechanických konstrukcí, manipulační techniky, což je ideální pro výrobu v našich závodech.

nizuje zajištění elektrárny po havárii. Jednáme také o dodávkách kontejnerů pro převoz vyhořelého paliva.

EB Co byste mohli dělat v Černobylu?

Tam bude potřeba vyrobit nový sarkofág, který zabezpečí havarovanou část elektrárny. V rámci toho je možné dodávat celou řadu mechanických konstrukcí, manipulační techniky, což je ideální pro výrobu v našich závodech.

EB Dopadla na vás nějak rusko-ukrajinská krize?

Moc ne. Jsme tam vnímáni jako česká firma, i když máme ruské vlastníky. Jediný problém, který s tím souvisí, je geopolitické vnímání celé situace. Jde o problémy s financováním vývozu na Ukrajinu. Mrzí nás, že je přehlížen fakt, že náš zákazník je jednou z mála firem, která funguje úplně normálně. Nedluží nám jediné euro.

EB Jste hlavním dodavatelem servisních prací a údržby v českých jaderných elektrárnách. ČEZ se po problémech se svařovými pracemi změnil způsob provádění těchto prací. Už jste dostali od ČEZ požadavky, co máte u sebe a svých dodavatelů změnit?

Ve spolupráci s ČEZ jsme zareagovali určitými operačními zásahy do organizace práce z titulu výkonu servisních činností do konce roku 2016, na které máme podepsanou smlouvu. Detailnější a větší zadání očekáváme před výběrovým řízením na servisní činnosti v roce 2017. Tendr je už otevřený a my jsme jediný kvalifikovaný dodavatel. V rámci zadávací dokumentace uvidíme, jak moc chce ČEZ měnit dodavatelský model a princip práce.

EB Co jste změnili pro rok 2016?

Zejména komunikaci s ČEZ. Akceptovali jsme také fakt, že některé činnosti společnosti Tediko, která svařovala, přešla přímo pod ČEZ. Aktivně pomáháme v eliminaci negativních dopadů na zákazníka. Nic zásadnějšího se v tuto chvíli dělat nedá.

EB Vy jste už dříve argumentovali, že když jste Tediko najímali, mělo všechny potřebné certifikáty a nebylo možné jejich špatnou práci odhalit. Z toho jste se nějak poučili?

My jsme Tediko nenajímali, ale převzali jsme ho jako firmu, která dlouhodobě figurovala v dodavatelském modelu. Kontrola byla intenzivní a v souladu se všemi parametry, jak kontroly vypadat mají. Ale takovou kontrolou na úrovni auditu se dá jen těžko odhalit nějaké cílené jednání. Dnes samozřejmě u dodavatelů chodíme do větší hloubky.

EB V Německu se začnou odstavovat jaderné elektrárny. Připravujete se na vstup do oblasti vyřazování a likvidace starých elektráren?

Vyřazování a likvidace je jednou z příležitostí na trhu, na které se hodně orientujeme. Začínáme s tím na Slovensku, kde je v Jaslovských Bohunicích už řada výběrových řízení. Těch se pravidelně účastníme, i když nejsme zatím úplně úspěšní. Ale pro nás klíčový tendr, kterým je demontáž zařízení primárního okruhu, je teprve před námi. Takže zatím se učíme za pochodu.

EB Kdy by mohl být vyhlášen?

Mohlo by to být ještě letos.

EB Německo vás zajímá?

Velmi nás zajímá, ale při vstupu na takový trh potřebujete referenci nebo strategického partnera, který referenci přinese. Zatím v oblasti vyřazování elektráren nic takového nemáme. I časově to vychází tak, že bychom ji mohli získat na Slovensku.

EB V Německu by pak mohlo být hodně práce.

Mohlo. Ale je to země, která si tuto práci umí chránit pro vlastní firmy. Je jasné, že Německo asi nebude mít všechny potřebné kapacity na likvidaci elektráren. Otázka ale je, jestli si trh neochrání třeba tím, že rozvolní harmonogram prací. Silným hráčem je třeba německá společnost EWN, která se hlásí i do tendrů na Slovensku. Je jednou z nejlepších v oboru. Navíc likvidace není technicky tak složitá, aby si i další firmy nemohly rychle potřebné know-how osvojit a ucházet se o zakázky. Takže očekávám velkou konkurenci ze strany německých firem.

EB Jak dopadlo hospodaření Škody JS za loňský rok?

Ještě je před námi konečný finanční audit. Ale mohu říct, že se potvrdil rostoucí trend z posledních dvou let. Tržby, zisk i objem nově přijatých zakázek rostou. Věřím, že budou mít rostoucí tendenci i letos.

Josef Perlík (40)

Absolvoval Západočeskou univerzitu v Plzni. Ve společnosti Škoda JS pracuje od roku 2001, nejprve jako projektant technologických systémů, poté jako obchodní manažer pro zahraniční subdodavatele. V roce 2006 nastoupil do pozice ředitele inženýringu společnosti a od roku 2007 řídil účast Škody JS na dostavbě jaderné elektrárny Mochovce. V roce 2011 byl pověřen řízením zpracování a přípravy nabídky mezinárodního konsorcia MIR. 1200 v tendru na dostavbu JE Temelín. Od roku 2010 je členem představenstva společnosti. Letos se stal generálním ředitelem a předsedou představenstva.



Tvář dne

„Požádal jsem Policii ČR, aby použila všech zákonných prostředků, aby tito lidé, jež zneužili dobrou vůli Česka a jejích občanů, byli vráceni do Iráku,

řekl ministr vnitra
Milan Chovanec
str. 3

Foto: ČTK



Komentář

Pavel Páral



Zemanova čínská normalizace

Tak policejní šéfové si prý posvítili na počínání příslušníků, kteří buzerovali představitele FAMU kvůli tibetským vlaječkám vyvěšeným v oknech fakulty při návštěvě čínského prezidenta. Konečně po týdnu alespoň náznak jakési sebereflexe. Zásahy proti protestujícím českým občanům a ochrana agresivních čínských vítačů totiž daleko přesáhla meze standardní hostitelské zdvořilosti, jež nepochybně náleží i komunistickému prezidentovi. Znechucení ze servility Hradu i policie, která se na tři dny proměnila v pozapomenutý Sbor národní bezpečnosti, by však nemělo přerušit fakt, že zlepšení vztahů s Čínou bylo potřebné. A že prezident Zeman podnikl kroky, které k tomu vedly, byť s charakteristickým šarmem řeznického psa, jenž občas vyvolává stud českých občanů za svou hlavu státu. Realitou je, že od dob Havlových těsných vztahů

s dalajlamou byly vztahy s Čínou pod bodem mrazu. A vzhledem k naší velikosti a mezinárodnímu významu si z nás čínská vláda udělala demonstrativní příklad toho, jak se taková politika ekonomicky nevyplácí. O nápravu se pokusil Petr Nečas velmi

**Znechucení ze
servility Hradu
i policie by nemělo
zakrýt fakt, že
zlepšení vztahů
s Čínou bylo opravdu
potřebné.**

vstřícným vystoupením na setkání s čínským premiérem na summitu ve Varšavě. Ale vzhledem k následující demonstrativní (údajně privátní) schůzce českého velvyslance v Londýně s dalajlamou ze sebe dělal věrného přítele čínských komunistů marně. Zeman si to svými návštěvami v Pekingu i pražským setkáním minulý týden bezpochyby odpracoval a českým podnikatelům opravdu otevřel dveře. Což bychom měli uznat i my, kteří nepatříme do fanklubu současného prezidenta. Jak moc je to třeba, je zjevné ze statistiky našeho

zahraničního obchodu. Čína je dnes se sedmi procenty podílu třetím nejvýznamnějším obchodním partnerem Česka, jenže vývoz představuje necelou desetinu dovozu a záporná obchodní bilance činí propastných 420 miliard korun. I loni se významně, o celých sto miliard, zhoršila. Nelze si dělat iluze, že by se to mohlo v krátké době úplně otočit, ale každé malé zlepšení má smysl a přispívá k růstu a tvorbě dalších pracovních míst. A o tom, komu se na obrovském čínském trhu smí dařit, rozhoduje politika a dlouho to nebude jinak. Ona orientálně-komunistická pompéznost, již jsme byli minulý týden svědky včetně podepisování různých memorand s ne úplně určitým obsahem, k tomu patří. Stejně jako příchod čínských investorů do stávajících českých fabrik, jakkoli tam není vidět bezprostřední přínos pro růst ekonomiky. A jakkoli to na první pohled vypadá, že jen pár tuzemských miliardářů bude zase o něco bohatších. Doháníme jen to, co se v sousedním Německu a mnoha dalších evropských zemích, o USA nemluvě, odehrálo před řadou let. Mít solidní vztahy s Čínou je prostě normální. Jen ti esenbáci by příště už měli být zase jen policajty.

Glosa

Odbory 2.0

Vůdci českých odborů se vesměs dosud nesmířili s tím, že Česko se už před časem přehouplo do 21. století. Teď jim paradoxně může pomoci organizace, která k odborům patřit nemá. Leč Milan Kubek v čele ČLK už léta dokládá, že smazat rozdíl mezi profesní a odborovou organizací je snadné. Před pěti lety tu byla akce odborářů z LOK. Kdo měl oči, musel uznat, že spolupráce odborů s PR agenturou udělala velký rozruch nesrovnatelný s obvyklým křikem na náměstích nebo bezzubými hrozbami stávkou.

Ale inspirace nezafungovala. Mohla za tím být žárlivost, LOK totiž nepatří do hlavní odborové centrály. Nebo neochota pustit chlup, protože profesionální PR není zadarmo. Teď se znovu sbírají lékaři. Budou se stejnou agenturou jako před lety LOK „volat o pomoc“, zkouší to přes sociální sítě. Odboroví bossové by měli vytáhnout hlavy z hloubi sedmdesátých let a dívat se, zda náhodou neuvidí něco, co by mohlo být jazykem odborů v tomto století.

Martin Čaban



Je mi líto, že jste utrpěl pracovní úraz, ale zkuste se na to dívat z té lepší stránky – konečně máte čas si přečíst manuál bezpečnosti práce!

Jak porozumět mravencům

Stranu připravil

Marek Schwarzmann



Pracovitý hmyz používá svá tykadla jako přijímač i vysílač signálů spjatých s jeho sociálním životem.

Skutečnost, že mravencům slouží tykadla ke sběru informací o prostředí, v němž se nacházejí, je známa už 125 let. Významně ji obohatili výzkumníci z Univerzity v Melbourne, když jako první na světě přišli s důkazem, že tykadla informace nejenom sbírají, ale také šíří jako jejich vysílače.

Biologové odhalili mravenčí obousměrný komunikátor díky studiu takzvaných kutikulárních

uhlovodíků (CHC). Tyto sloučeniny pokrývají těla všech jedinců hmyzí říše, umožňují ochranu před dehydratací stejně jako vzájemnou identifikaci. Hmyz jejich prostřednictvím rozpozná cizí druh a potenciálního nepřítele, stejně jako jedince svého druhu z cizího hnízda či stejné kolonie.

Vědci vyšli z dávného pokusu slavného entomologa Augusta Forela, který mravencům odstránil tykadla. Zmražené jedince různých druhů a kolonií pak pozoroval v uzavřené nádobě. Zjistil, že se mravenci „nepoznávají“ – nezačali spolu bojovat, naopak se k sobě „tulili“. Biologové tentokrát hmyz nemrzačili, jen

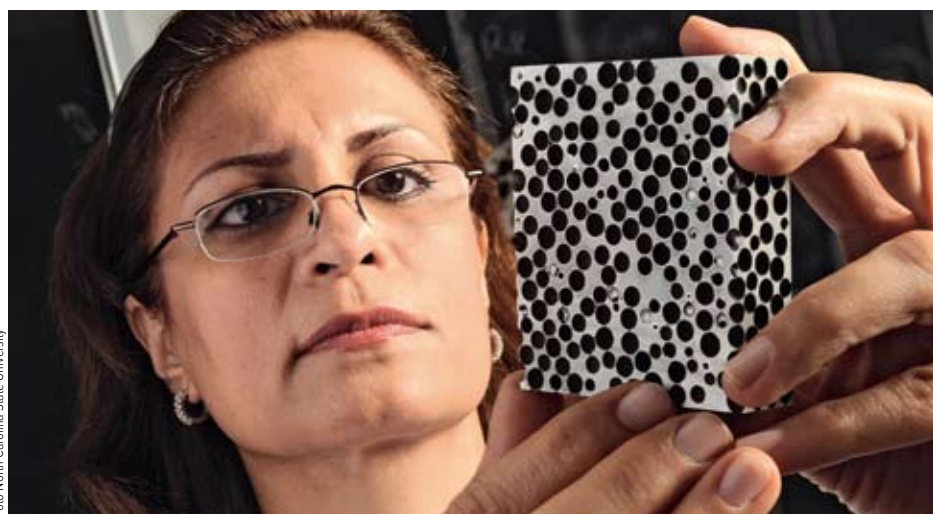
z jejich těl či částí odstranili CHC. Desítky experimentů potvrdily, že právě tykadla, jimiž se mravenci při komunikaci poprvé dotknou, jsou nositeli informace, z jakého hnízda či kolonie jedinec pochází.

Vědci také odhalili, že každá část hmyzího těla je pokryta jiným typem CHC. Když se pak mravenec dotkne tykadly určité části těla ať už vlastního, svého druhu či královny kolonie, může zase odpovídající informaci tykadly předat svým druhům či nepřítelům.

Vědci se teď chtějí zaměřit na stanovení významu a užití jednotlivých typů CHC a signálů, které kolonie hmyzu využívají.

O tom, že mravenci sbírají informace tykadly, se ví už
125 let.
Nové je, že jimi informace šíří.

VÝBUŠNINY V BEZPEČÍ



AFSANEH RABIEIOVÁ prohlíží vzorek „kovové pěny“ označované také CMF. Slitina, kterou popsala, se chová jako vynikající tepelný izolant. Navíc se při působení vysokých teplot mnohem méně roztahuje než ocelové protipožární pláty. CMF by se mohl skvěle uplatnit jako izolace při dopravě vysoce rizikových materiálů, ať už výbušnin, jaderného paliva či jiných na teplo citlivých sloučenin. Materiál vděčí za své pozoruhodné vlastnosti bublinám ve slitině, které zpomalují prostup tepla. Rabieiová vyvinula dvě metody výroby těchto bublin, které si dala patentovat její domovská North Carolina State University.

Herečka zbavená masky



Foto: ačik

Iva Přivřelová

Oceňovaný slovenský filmář Marko Škop se přesunul od dokumentu k fikci. Jeho hraný debut Eva Nová neobsahuje tolik jemného absurdního humoru jako jeho pohledy na svéráz života na zapadlých obcích ve střetu s velkým světem Osadné a Iné svety. Minimalistické psychologické drama sleduje cestu stárnoucí herečky, která opět opouští protialkoholní léčebnu s vyhlídkou na uspořádanější život. Je vyprávěno s citlivým odstupem, bez hudby i bez mnoha slov, se zájmem o výstižné detaily a s důrazem na herecké projevy. Ty jsou výborné ve všech rolích, především pak v těch nejdůležitějších. V postavě odcizeného syna vystihl Milan Ondřík směr ztracenosti, strachu, nenávisti a vzdoru. Tichému příběhu nepřehlédnutelně dominuje Emília Vášáryová, která v titulní roli čelí množství nelítostných záběrů zblízka.

Její portrét stárnoucí, marnivě a opuštěné ženy svou hloubkou a přesvědčivostí podrží komorní dílo i v době, kdy režisér méně obratně předkládá své metafory o vzájemných citech mezi matkou a synem

v závěrečné scéně v bazénu. Nebo když do jinak střídavého, trpělivého, dusného dramatu náhle vrazí absurdní scénka z domova důchodců či Gottův hit C'est la vie souznící s Eviným momentálním životním postojem. Nicméně i tyto okamžiky nastavují další zrcadla titulní hrdince, ne náhodou bývalé herečky. Ta se sama do reálného zrcadla často dívá a upravuje si tam svou denní masku. Jejím úkolem je přitom prozívat a přijmout sebe sama bez šminek a lichotek.

Takto přímý film nechlácholí milosrdnými lžemi ani diváky. Končí otevřeně, všímá si vztahových i ekonomických problémů, varuje, že začínat znovu se nedá donekonečna i jak ničivě šíří neochota odpustit. Eva Nová poctivě splňuje parametry slušného festivalového filmu, což dokazuje i cena kritiků ze sledovaného festivalu v Torontu.

Autorka je spolupracovnicí redakce

Eva Nová

(drama, Slovensko/Česká republika, 106 minut)

Režie: Marko Škop**Hrají:** Emília Vášáryová, Milan

Ondřík, Gabriela Dolná

Premiéra: 24. března**Hodnocení:** 70 %

Krátce

Husa na provázku otevřela JazzFest Brno

Koncertem českých a slovenských interpretů včera začal v brněnské Huse na provázku hlavní blok JazzFestu. Největší jazzová přehlídka v Česku potrvá do 28. dubna, v deseti večerech zahrájí hudebníci z Evropy i zámorí.

Plzeňský Arabfest se ujal

V Plzni o víkendu vyvrcholil pětidenční sedmý ročník festivalu arabské kultury Arabfest, který přilákal více lidí než v předchozích ročnících. Velký zájem byl o přednášky expertů a dalších hostů z Blízkého východu s diskuzemi, o arabská jídla a orientální trhy. /čtk/

Fotoreportáž



ODEŠEL KRÁL MIMŮ. Ve věku 74 let v sobotu zemřel čelný představitel české pantomimy Boris Hybner. Legendární mim podlehl krátké náhlé nemoci. Informaci jménem rodiny uvedl mluvčí Národního divadla Tomáš Staněk. Hybner byl znám nejen příznivcům divadla, ale široké veřejnosti z televizních seriálů či skečů i filmových rolí. V posledních letech působil také jako vysokoškolský pedagog. /čtk/

